
Saksnr: 2020/45207-16
Saksbehandlar: Even Vaular

Saksgang

Utval	Utv.saksnr.	Møtedato
Trafikktryggingutvalet		28.09.2020
Hovudutval for samferdsel og mobilitet		14.10.2020

Tilskot til utarbeiding av kommunale trafikktryggingplanar 2020

Forslag til innstilling

1. Hovudutval for samferdsel og mobilitet gjer vedtak om budsjettendring innanfor løyvningsnivå FTU-midlar. Mindreforbruket i tilskotsordninga for trafikktryggleiksaktivitetar - totalt kr. 369.300 - vert lagt til ramma for kommunale trafikktryggingplanar.

2. Tilskot til utarbeiding av kommunale trafikktryggingplanar 2020 vert fordelt som følgjer:

Kommune	Tildeling (kr)
Aurland	150 000
Austrheim	100 000
Bjørnafjorden	150 000
Bremanger	100 000
Fitjar	150 000
Kinn	108 150
Luster	37 500
Masfjorden	150 000
Stad	150 000
Stord	83 650
Stryn	40 000
Sunnfjord	150 000
SUM	1 369 300

3. Hovudutval for samferdsel og mobilitet vil oppmoda kommunane om å sjå til kriteria for godkjeningsordninga Trafikksikker kommune, og vurderer desse opp mot eige trafikktryggingarbeid.

4. Hovudutval for samferdsel og mobilitet vil vidare påpeika viktigheita av at kommunane prioriterer arbeidet med trafikktryggingplanar. For å lykkast med å nå måla om reduksjonar i tala drepne og hardt skadde er me avhengige at kommunane tar ei aktiv rolle i trafikktryggingarbeidet. Kommunale trafikktryggingplanar er viktige innspel til prioriteringar av ts-tiltak på fylkesveg.

Samandrag

Vestland fylkeskommune gir tilskot til kommunale ts-planar. Her legg me vekt at kommunane skal ha eit aktivt forhold til ts-planane, og eit eigarskap til tiltaka og ts-arbeidet. Dette er spegla i kriteria for tilskotsordninga. Til søknadsfristen 15. juli kom det inn søknadar frå tolv kommunar. Det er søkt om til saman 1,5 mill. kr i tilskot frå ramma til ordninga på 1 mill. kr. Ved ei omdisponering av ledige FTU-midlar kan dei fleste få det dei har søkt om. Jamt over tilfredsstillar søknadane kriteria for tilskotsordninga. Dei fleste utarbeider kommunedelplanar, der lovkrav sikrar ei viss politisk forankring og medverknad. Fylkesdirektøren er nøgd med pågangen på ordninga og ser positivt på at ts-planarbeid vert prioritert i fleire samanslåtte kommunar.

Dina Lefdal
fylkesdirektør for infrastruktur og veg

John Martin Jacobsen
seksjonssjef

Saksframlegget er godkjent elektronisk og har difor inga handskriven underskrift

Vedlegg

- 1 Tilskot trafikktryggingplanar 2020 - nøkkelinfo om søknadane

Saksutgreiing

Bakgrunn for saka

I 2019 vart tilskotsordningane som gamle Hordaland og Sogn og Fjordane fylkeskommunar hadde til trafikktryggleik, samordna og utvikla vidare til tre tilskotsordningar for Vestland fylkeskommune. Retningslinjer for tilskotsordningane vart fastsett i fellesnemnda for fylkessamanslåinga 18. juni 2019. Ei av ordningane gjeld for tilskot til utarbeiding av kommunale trafikktryggingsplanar (ts-planar).

Satsingsområde innan trafikktryggingsarbeidet

Fram til ny regional transportplan og handlingsprogram for trafikktrygging er fastsette, kjem satsingsområde for trafikktryggingsarbeidet fram av budsjettdokumentet for 2020, under kapittel 6.2 «Investeringsprogram fylkesvegar inkl. rassikring 2020-2023». Her heiter det (under «Trafikktryggingstiltak»):

«Målsetting i trafikksikringsarbeidet bygger på nullvisjonen og er underlagt overordna målsettingar på nasjonalt og regionalt nivå. Fylkesvegnettet i Vestland har store utfordringar, og det er stor skilnad på det ein vil omtale som eit sikkert vegnett og dagens vegnett. I tillegg kjem det lokale risikobiletet på fylkesvegnettet, som i særleg grad omfattar møte- og utforkøyringsulykker, og ulykker med mjuke trafikantar. Ut frå dette vil Vestland fylkeskommune i kommande planperiode ha følgjande tre satsingsområde:

- Trafikksikringsarbeid i kommunane
- Møte- og utforkøyringsulykker utanfor tettbygde strok
- Mjuke trafikantar i regionsenter og langs skuleveg

Fylkeskommunen og kommunalt ts-planarbeid

Vestland fylkeskommune er høyringspart for kommunale ts-planar. Me ønskjer også at ferdige ts-planar vert tilsendt oss. Fylkeskommunen har også eit godt fagmiljø på trafikktrygging og kan bidra inn i prosjektgrupper eller på andre måtar i arbeidet med kommunale ts-planar.

Kommunale trafikktryggingsplanar er det viktigaste styringsverktøyet for det kommunale ts-arbeidet. I planane identifiserer kommunen lokale utfordringar og prioriterer tiltak, både fysiske på vegnettet så vel som trafikantretta og organisatoriske tiltak. Innspel frå kommunale ts-planar er viktige for å kunna gjera gode prioriteringar av våre investeringsmidlar til tiltak på fylkesveg. Hovudutval for samferdsel og mobilitet handsama 3. juni 2020 sak om samarbeid med kommunar om fysiske ts-tiltak (politisk sak (PS) 52/2020), der dei mellom anna stadfesta følgjande i vedtaket:

«Hovudutval for samferdsel og mobilitet er positiv til spleiselag med kommunane for å få realisert mest mogleg tiltak innan trafikktryggleik for pengane. Hovudutvalet legg til grunn at tiltaka i hovudsak må vera prioriterte i kommunale trafikksikringsplanar.»

Om tilskotsordninga

Tilskotsordninga er retta inn mot satsingsområdet *trafikksikringsarbeid i kommunane*. Gjennom fysiske tiltak som vert prioritert i planane er tilskotsordninga også relevant for satsingsområda *møte- og utforkøyringsulykker utanfor tettbygde strok*, og *mjuke trafikantar i regionsenter og langs skuleveg*. Tilskotsordninga er også koplå til Nasjonal tiltaksplan for trafikkikkerheit på veg 2018-2021, der eitt av tiltaka er at fylkeskommunane skal jobba for at alle kommunar har kommunale trafikktryggingsplanar.

Målgruppe for tilskotsordninga er alle kommunar i Vestland fylke. Ordninga har som mål å styrka det målretta trafikktryggingsarbeidet i kommunane. Kommunane kan søka om tilskot på inntil 150.000 kr til utarbeiding/revisjon av kommunale trafikktryggingsplanar. Det er eit krav om minimum 50 prosent eigendel. Det er opna for at kommunane kan nytta midlar til utgreiingar, delrapportar og liknande som er naudsynt for å sikra eit godt fagleg grunnlag for planen.

Kriterium

Det er frå fylkeskommunen si side lagt vekt på at kommunane skal ha eit aktivt forhold til ts-planane, og eit eigarskap til tiltaka og ts-arbeidet. Dette er spegla i kriteria for tilskotsordninga:

- Kommunen må gjennom søknad skildra planprosessen slik at den kommunale eigarskapen til prosessen, medverknad, forventta framdrift og kostnader kjem tydeleg fram.
- Det er ein føremon at kommunane kan visa til eit tydeleg eigarskap til planprosessen.
- Det er ein føremon at planarbeidet sikrar brei medverknad.
- Det er ein føremon at planprosessen er godt forankra politisk og administrativt i kommunen.
- Kommunen bør stå ansvarleg for prosjektleiing og gjennomføring av planarbeidet.

Søknader til årets tildeling

Til søknadsfristen 15. juli kom det inn søknadar om tilskot frå tolv av fylkets 43 kommunar. Årets ramme for tilskotsordninga er på 1 mill. kr, medan det er søkt om tilskot på 1,5 mill. kr. Planprosessane er samla gitt å ha ein kostnad på drygt 3 mill. kr.

Tilskot til kommunale trafikktryggingssplanar 2020 - alle søknadar		
Kommune	Samla kostnader	Søknadssum
Aurland	300 000	150 000
Austrheim	200 000	100 000
Bjørnafjorden	330 000	150 000
Bremanger	200 000	100 000
Fitjar	300 000	150 000
Kinn	600 000	250 000
Luster	75 000	37 500
Masfjorden		150 000
Stad	500 000	150 000
Stord	167 300	83 650
Stryn	80 000	40 000
Sunnfjord	300 000	150 000
SUM	3 052 300	1 511 150
<i>Ramme for tilskotsordninga:</i>		

Vedtakskompetanse

Etter gjeldande *Reglement for folkevalde organ og delegering* er hovudutval for samferdsel og mobilitet gitt avgjerdsmynde over «fordeling av fylkeskommunale tilskots- og stønadsordningar innanfor sitt arbeidsområde». FTU gir tilråding «i saker innafor sitt arbeidsområde, og kor dei ikkje har avgjerdsmynde». Det er såleis naturleg at utvalet innstiller til kva tiltak som får tildelt tilskot. Vedtak vert gjort av hovudutvalet.

Vurderingar og verknader

Økonomi: Tilskotsordningane for trafikktrygging i Vestland får sine midlar frå FTU-midlane, som er fastsett i budsjettsaka for 2020. Fordelinga av FTU-midlane vart fastsett i politisk sak 8/2020 i SAMO 13. februar.

Klima: Ts-arbeidet kan gi positive verknader for klimaet, då tryggleik er ein viktig faktor for å få fleire til å sykla og gå, på kostnad av bilbruk.

Folkehelse: Ts-arbeidet kan bidra positivt til folkehelsa, både ved at dei gir færre skadde og drepne i trafikkulykker og ved at trygge trafikkmiljø fremjar fysisk aktivitet gjennom gåing og sykling.

Regional planstrategi: Utviklingsplan for Vestland 2020-2024 (regional planstrategi) har vore på høyring. I høyringsutkastet er eitt av hovudmåla (mål 2) at klima og miljø skal vera ein premis for samfunnsutviklinga. Strategi 2.1 seier at «Vestland skal vere ein pådrivar for klimaomstilling og nullutslepp.» Som kommentert under vurderinga av «Klima» over, er det ei viktig kopling mellom ts-tiltaka og det å få fleire til å sykla og gå meir.

Mål 3 har lokalsamfunna som ramme for gode kvardagsliv. Strategi 3.1 seier at «Vestland skal utvikle menneskevenlege og levande lokalsamfunn basert på stadeigne ressursar og kvalitetar». Strategi 3.2 seier at «Bergen og dei regionale sentra skal utviklast til attraktive sentra, og fungere som ei drivkraft for utvikling i heile fylket». Tryggleik er ein viktig del av opplevinga av ein stad som attraktiv, og for folk sin mobilitet. Klimavenleg stadutvikling krev trygg ferdsel til og i sentra, til skular og fritidsaktivitetar og til kollektivtransporten.

Om vurderinga av søknadane

Kriteria for tilskotsordninga (sjå over) ligg til grunn for vurderinga av søknadane. Såleis vert søknadane vurdert etter:

- forankringa planarbeidet har i kommuneorganisasjonen - administrativt så vel som politiske
- om arbeids- og rolledelinga mellom kommune og konsulent (viss konsulent er nytta) er tenleg - dvs. at kommunen har tilstrekkeleg styring over og eigarskap til planprosessen.
- om medverknad verkar godt ivaretatt.
- om søknadane gir ei tydeleg skildring av planprosessen.

Alle søknadane innfrir kravet om kommunal eigendel på minimum 50 prosent. Kinn kommune har søkt om 250.000 kr, men øvre grense for tilskot er sett til 150.000 kr per kommune. Grensa gjeld openbert for alle søknadar.

Vurderingane er gjort med utgangspunkt i søknadsskjema og tilhøyrande dokumentasjon sendt inn av søkjar. Det er søkjar sitt ansvar å sørge for at søknadsskjema og dokumentasjon er fullstendig.

Fylkesdirektøren sine kommentarar

Aktive kommunar er godt nytt for trafikktryggleiken

I det nye fylket vårt har me smelta saman tilskotsordningane til trafikktrygging som me hadde «i det gamle» i Hordaland og Sogn og Fjordane, og utvikla dei vidare til tre tilskotsordningar for Vestland. Hordaland hadde ei eiga ordning for kommunale ts-planar, medan det i Sogn og Fjordane var ei «samleordning» som også gav tilskot til andre typar ts-tiltak. Eit tydeleg og felles ønske me hadde for den nye tilskotsordninga for ts-planar, var at den skulle fremja eit tydeleg kommunalt eigarskap til ts-planane. Me ønskjer at kommunane sjølve har styringa over prosessen med utarbeiding, framfor at dei kjøpar seg ein ts-plan frå konsulent. Det er dermed ikkje sagt at me er i mot bruk av konsulentar i ts-planarbeidet. Det er difor presisert i retningslinjene for tilskotsordninga at tilskota *kan* nyttast midlar til utgreingar, delrapportar og liknande som er naudsynt for å sikra eit godt fagleg grunnlag for planen.

Me meiner det er av stor betydning for lokal og regional trafikktryggleik at kommunane prioriterer ts-planane sine. Har kommunane ønske om å få gjennomført fysiske tiltak på fylkesveg, skal desse tiltaka i hovudsak vera forankra i ein oppdatert ts-plan. Dette gjeld både i tilskotsordning som i investeringsprogram for fylkesveg. Til sjuande og sist handlar alt om å redusera talet drepne og hardt skadde på vegane våre, og at me må dra i same retning i dette arbeidet.

På søkjarlista til tilskotsordninga er det fleire nye, samanslåtte kommunar å sjå. Fylkesdirektøren ser positivt på at ts-planarbeidet vert prioritert også i dei ferske kommuneorganisasjonane, der det gjerne er nok å ta tak i, både av større planarbeid og organisatoriske prosessar. Ein ts-planprosess er i disse kommunane eit høve til å involvera og skapa noko felles. Kanskje er det ekstra viktig i disse kommunane å sikra god forankring i eigen organisasjon, og brei medverknad som tar høgde for den nye geografien.

Medverknad

Det store fleirtalet av søkjarane skal laga ein kommunedelplan. Det inneber at det er stilt krav til planprosessen i plan- og bygningslova (2008). Krava sikrar ei viss politisk involvering og medverknad. Etter §5-1. har kommunen eit særleg ansvar for å sikra aktiv medverknad frå grupper som krev særskilt tilrettelegging, inkludert barn og unge. Grupper og interesser som ikkje er i stand

til å delta direkte skal verta sikra gode moglegheiter for medverknad på annan måte. Behovet for å involvere barn og unge vert poengtert i fleire søknadar.

Med *forskrift om medvirkningsordningar* (2019) er rolla til det kommunale eldrerådet, rådet for personar med funksjonsnedsetjing og ungdomsrådet (eller anna medverknadsorgan for ungdom) som rådgjevande organ ovanfor kommunen tydeleggjort. Råda har rett til å uttala seg i alle saker som gjeld dei, og kommunestyret eller andre folkevalde organ skal leggja sakene føre dei aktuelle råda. Det vert lagt vekt på at råda skal verta involvert tidleg i prosessane, slik at uttaler frå råda har moglegheit til å påverka utfallet av dei einskilde sakene. Fylkesdirektøren vil oppmoda kommunane om å følgja opp forskrifta i arbeidet med ts-planane.

Ta vare på breidda

Kommunale trafikktryggingssplanar har tradisjonelt hatt eit stort fokus på dei fysiske tiltaka på vegnettet, og i mange tilfelle ikkje tatt godt nok i vare breidda i ts-arbeidet. Kommunen sitt trafikksikringsarbeid skjer på tvers av tenesteområda. Det er viktig at heile denne aktiviteten - frå det trafikantretta arbeidet i barnehage, skule og på helsestasjon, til reguleringsplanar og fysiske tiltak - vert sett i samanheng i ein ts-plan. Fylkesdirektøren vil oppmoda kommunane til å sørge for at breidda vert ivaretatt i planprosessen, og at dei som skal gjennomføra tiltaka er involvert i utforming og prioritering av tiltak.

Me kjenner til at det er tatt initiativ blant fleire av søkjarkommunane til å gå inn i arbeidet med å bli godkjent som Trafikksikker kommune. Fylkesdirektøren vil oppmoda desse kommunane om å leggja kriteria for godkjenning til grunn for planarbeidet. Me vil også råda dei andre kommunane om å sjå til desse kriteria for idear til sitt eige ts-arbeid.

Forslag til fordeling av tilskotsmidlane

Våre vurderingar av søknadane og forslag til fordeling av tilskotsmidlane kjem fram av tabellen under. Meir utfyllande informasjon om søknadane ligg vedlagt. Det er sett opp to alternative forslag til fordeling. Det eine forslaget tar utgangspunkt i den vedtatte ramma for tilskotsordninga på 1 mill. kr. Her er det behov for å gi reduserte tildelingar. Dette forslaget til fordeling er innretta slik:

- Kommunane som køyrar ts-planprosessen heilt i eigen regi, utan konsulenthjelp, er trekt noko ned i tilskotet, men mindre enn dei andre. Dei har generelt lågare kostnader til prosessane sine, med lågare søknadssummar.
- Kommunane med konsulentbistand er alle trekt med om lag same prosentdel, samanlikna med søknadssum.
- I tilfelle der ein søknad ikkje møter kriteria på ein tilfredsstillande måte, gir det grunnlag for ytterlegare reduksjon i tildelinga. Ein søknad om maks tilskot er trekt med femti prosent.

Det andre forslaget til fordeling tar utgangspunkt i at hovudutvalet følgjer innstillinga frå fylkesdirektøren, og gjer vedtak om omdisponering av mindreforbruket i tilskotsordninga for trafikktryggleiksaktivitetar. Ramma vil då verta stor nok til at så godt som alle får like mykje i tilskot som dei har søkt om. Unntaket er søknaden nemnt i siste punkt over. Den vil få meir i tilskot enn utan omdisponeringa.

Tilskot til kommunale trafikktryggingssplanar 2020 - alle søknadar					
Kommune	Samla kostnader	Søknads-sum	Vurdering	Forslag tildeling (kr)	Forslag tildeling v/ omdisp.
Aurland	300 000	150 000	Forankring adm./pol. ok. Verkar som tenleg rollefordeling med konsulent. Medverknad ok. Søknad: Ok skildring av prosessen.	108 000	150 000

Austrheim	200 000	100 000	Forankring adm./pol. ok. Verkar som tenleg rollefordeling med konsulent. Medverknad ok. Søknad: Ok skildring av prosessen. Trafikksikker kommune eit godt utgangspunkt for at breidde og eigarskap til plan og tiltak vert godt ivaretatt.	72 000	100 000
Bjørnafjorden	330 000	150 000	Forankring adm./pol. ok. Verkar som tenleg rollefordeling med konsulent. Medverknad ok. Søknad: Ok skildring av prosessen.	108 000	150 000
Bremanger	200 000	100 000	Forankring adm./pol. ok. Konsulent ikkje aktuelt, her gjer dei jobben sjølve. Tydeleg eigarskap til prosessen. Medverknad ok. Søknad: Ok skildring av prosessen.	80 000	100 000
Fitjar	300 000	150 000	Forankring adm./pol. ok. Vert lagt opp til tett samarbeid mellom kommunen og konsulent - positivt. Medverknad ok. Søknad: Ok skildring av prosessen.	108 000	150 000
Kinn	600 000	250 000	Søknadssum over tilskotsgrense. Forankra administrativt. Ts-plan ikkje med i forslag til kommunal planstrategi. Arbeids-/rollefordeling med konsulent tyder ikkje på sterkt kommunalt initiativ (men ordknapt skildra). Lite grunnlag for å vurdere planlagd medverknad. Søknad: tynn, lite utfyllande, vanskeleg å vurdere prosessen.	75 000	108 150
Luster	75 000	37 500	Forankring adm./pol. ok. Konsulent ikkje aktuelt, her gjer dei jobben sjølve. Tydeleg eigarskap til prosessen. Medverknad: Tydeleg intensjon om å sikra god medverknad. Søknad: Ok skildring av prosessen.	30 000	37 500
Masfjorden	300 000	150 000	Forankring adm./pol. ok. Verkar som tenleg rollefordeling med konsulent. Medverknad ok. Søknad: Ok skildring av prosessen.	108 000	150 000
Stad	500 000	150 000	Forankring adm./pol. ok. Verkar som tenleg rollefordeling med konsulent. Medverknad ok. Søknad: Ok skildring av prosessen.	108 000	150 000
Stord	167 300	83 650	Forankring adm./pol. ok. Verkar som tenleg rollefordeling med konsulent. Medverknad ok. Søknad: Ok skildring av prosessen. Trafikksikker kommune eit godt utgangspunkt for at breidde og eigarskap til plan og tiltak vert godt ivaretatt.	63 000	83 650
Stryn	80 000	40 000	Forankring adm./pol. ok. Konsulent ikkje nemnt, her gjer dei nok jobben sjølve. Tydeleg eigarskap til prosessen. Medverknad ok. Søknad: Ok skildring av prosessen.	32 000	40 000
Sunnfjord	300 000	150 000	Forankring adm./pol. ok. Verkar som tenleg rollefordeling med konsulent. Kommunen har styringa. Tenkt medverknad utanom minimumskrava - positivt. Søknad: Ok skildring av prosessen.	108 000	150 000
SUM	2 752 300	1 361 150		1 000 000	1 369 300
	<i>Ramme for tilskotsordninga</i>	1 000 000	<i>Attståande midlar</i>	-	
	<i>Ramme v/ omdisponering</i>	1 369 300			-

Konklusjon

Fylkesdirektøren rår til at hovudutvalet vedtar tildeling av tilskot i tråd med saksutgreiinga.